

เส้นเลือดขอดที่ขา

อ.นพ. ระวี พิมลสานต์

Faculty of Medicine Siriraj Hospital

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

ถาม : เส้นเลือดขอดที่แท้จริงคืออะไร

ตอบ : หมายถึง เส้นเลือดดำส่วนหนึ่งอยู่ใต้ผิวหนังเกิดการเสียความยืดหยุ่น เกิดมีการเส้นเลือดขยายตัว ขึ้นทั้งด้านกว้างและด้านยาว ทำให้คดเคี้ยวไปมา ทำให้ลักษณะเหมือนตัวหนอนหรือไส้เดือนใต้ผิวหนัง และเส้นเลือดขอดเกิดขึ้นกับส่วนอื่น ๆ ของร่างกายได้แล้วแต่สาเหตุเกิดจากอะไร พบบ่อยคือที่ หลอดอาหารต่อกันระหว่างหลอดอาหารกับกระเพาะอาหาร เส้นเลือดขอดของหลอดอาหารนี้ส่วนใหญ่เป็นพยาธิสภาพที่เกิดจากมีตับแข็ง และทำให้เกิดเป็นความดันในระบบช่องท้องสูงขึ้น ทำให้มีเส้นเลือดขอดเกิดขึ้นบริเวณข้อต่อของอาหารและกระเพาะอาหาร ส่วนอื่นอาจพบได้ เช่น แขน

ถาม : อาการของคนที่เป็นเส้นเลือดขอดมีลักษณะอย่างไร

ตอบ : โดยทั่วไปแล้วคนไข้จะมาพบเพราะมีลักษณะไม่สวยงาม อาการจริง ๆ มักจะไม่มีอาการอะไรเลย หรืออาจจะยืนนาน ๆ ในตอนเย็นอาจมีความรู้สึกปวดหรือเท้าหนัก ๆ ถ้าเป็นมากขึ้นคนไข้จะรู้สึกเจ็บที่ตัวเส้นเลือดขอดเองก็ได้ หรือเท้าจะบวมขึ้น ถ้าเป็นมาก ๆ อาจจะมีการอักเสบที่เส้นเลือดขอดบริเวณผิวหนัง จะเป็นสีแดงเรื่อ ๆ หรือแตกเป็นแผล แล้วแต่ระยะของคนไข้

ถาม : เป็นเส้นเลือดขอด ถ้าปล่อยทิ้งไว้ไม่มีการรักษาจะเกิดอันตรายอย่างไรบ้าง

ตอบ : อาการที่น่ากลัวที่สุดคืออาการแตกของเส้นเลือดขอด มีอาการตกเลือด ซึ่งบางครั้งเป็นที่หลอดอาหาร ทำให้ผู้ป่วยเสียชีวิตได้ และการตกเลือดเส้นเลือดขอดที่ขา ก็จะไม่มีการใดมาก ถ้าผู้ป่วยไม่ตกใจจนเกินไปสามารถกดเส้นเลือดเอาไว้ และไปพบแพทย์ นอกจากนี้เส้นเลือดขอดที่มีการอักเสบจะมีการเจ็บปวด มีการแตกของผิวหนังเรื้อรัง แผลพวกนี้จะหายยากเนื่องจากความดันของผิวหนังบริเวณนั้นเพิ่มสูงขึ้น

ถาม : อันตรายที่จะสังเกตได้ว่าเป็นเส้นเลือดขอดที่กระเพาะอาหาร

ตอบ : ในหลอดอาหารนอกจากคนไข้จะแสดงอาการอาเจียนออก

ถาม : ถ้าเส้นเลือดขดที่ขาที่มีอาการจะมีอาการอย่างไร

ตอบ : เส้นเลือดขดที่ขาถ้ายังมองไม่เห็น จะมีอาการปวดมาก และเป็นตะคริวในตอนกลางคืน

ถาม : เส้นเลือดขดเป็นกรรมพันธุ์หรือไม่

ตอบ : ส่วนหนึ่งมีความเกี่ยวข้องกับกรรมพันธุ์

ถาม : สถิติของคนที่เป็นเส้นเลือดขด

ตอบ : สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากมีความดันเส้นเลือดเพิ่มมาก ส่วนใหญ่จะพบกับคนที่มีอาชีพยืนนาน ๆ เช่นช่างทำผมหรือแพทย์ผ่าตัด อีกประการหนึ่งความยืดหยุ่นของเส้นเลือดดำขึ้นอยู่กับฮอร์โมนเพศหญิงโดยเฉพาะ ดังนั้นผู้หญิงจึงเป็นมาก โดยเฉพาะสตรีมีครรภ์จะเกิดการอุดตันการปรับของเส้นเลือดดำจากสาเหตุสองประการเราจะพบมากในผู้หญิงอายุ 20-30 ปีขึ้นไป

ถาม : การรักษาอาการเส้นเลือดขดมีกี่วิธี

ตอบ : การรักษา หากไม่มีอาการและคนไข้มีอายุมากแล้วจะแนะนำให้ยกขาให้สูงไว้ และพันผ้ายืดก็เพียงพอ หากคนไข้มีอาการนอกจากที่แนะนำแล้ว อาจจะทำกรีดขาเข้าไปในเส้นเลือดขดหรือนัดมาผ่าตัดเอาเส้นเลือดขดออก

ถาม : การรักษาที่กล่าวมาแล้ว 2 วิธี วิธีไหนที่ได้ผลมากที่สุด

ตอบ : ขึ้นอยู่กับระยะของการเป็นและขึ้นอยู่กับขนาดของเส้นเลือดขด โดยทั่ว ๆ ไปแล้วเส้นเลือดขดเป็นไม่มาก ไม่ได้เป็นบริเวณเส้นเลือดใหญ่ของเส้นเลือดดำเราใช้วิธีฉีดสารเข้าไปและร่างกายก็จะค่อย ๆ ดูดซึม เอาส่วยที่อุดตันออกไป บริเวณนั้นจะเพียงเหมือนผิวหนังปกติ ถ้าเส้นขนาดใหญ่มากนิยมใช้วิธีการผ่าตัดออกเลย

ถาม : ถ้าผ่าตัดเส้นเลือดขดบริเวณน่องจะมีแผลเป็นเห็นชัดหรือไม่

ตอบ : เครื่องมือที่ใช้ในการผ่าตัดจะมีลักษณะเหมือนหลอด ซึ่งจะสอดเข้าไป เพราะฉะนั้นจะมีแผลเป็นเพียง 1-2 รอย แผลเป็นจะมีความยาว 1-2 ซม. มองไม่เห็น

ถาม : วิธีการป้องกันไม่ให้เส้นเลือดขด

ตอบ : หลีกเลี่ยงการยืนนาน ๆ พยายามยกขาให้สูงขึ้นเวลานั่ง

ถาม : อาหารที่เรารับประทานมีส่วนเกี่ยวข้องกับเส้นเลือดขดหรือไม่

ตอบ : สำหรับอาหารคงไม่เกี่ยวข้อง การออกกำลังกายเป็นการทำให้กล้ามเนื้อบริเวณนั้นบีบตัวมากขึ้นทำให้ดีขึ้น